

Estructura de la Comunicació

Codi: 103844
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Mercè Díez Jiménez
Correu electrònic: Merce.Diez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Aida Martori Muntsant
José Joaquín Blasco Gil

Prerequisits

És recomanable el seguiment de les informacions d'actualitat sobre el sistema de mitjans, principalment a Catalunya, Espanya i Europa, així com de les tendències de canvi als mercats transnacionals i global de la comunicació audiovisual.

Objectius

Aquesta assignatura introdueix l'alumnat en el coneixement de les indústries comunicatives i culturals i, més concretament, de la indústria audiovisual i els sistemes de mitjans de comunicació, així com dels actors polítics, econòmics i socials que els modelen amb el seu comportament i estratègies (organismes reguladors, grups de comunicació, entitats empresarials i professionals...).

A banda de descriure els trets estructurals dels sistemes de mitjans, s'aporten claus d'interpretació sobre els perquè de la seva configuració, per la qual cosa es té en compte el marc històric, econòmic, polític, social, cultural i tecnològic en què es desenvolupen.

L'atenció es focalitza principalment en els contextos català i espanyol, emmarcant-los dins de l'Europa occidental i, particularment, dels països mediterranis. Amb tot, també es tenen presents els àmbits internacional i transnacional.

L'objectiu central de l'assignatura és desenvolupar una actitud reflexiva i la capacitat de poder analitzar críticament fets comunicatius d'actualitat.

Competències

- Aplicar el pensament científic amb rigor.

- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps i les elaboracions conceptuals, així com el seu valor per a la pràctica professional.
- Gestionar el temps de manera adequada.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
6. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
7. Gestionar el temps de manera adequada.
8. Identificar els fonaments de les teories i de la història de la comunicació.
9. Identificar els fonaments estructurals del sistema audiovisual.
10. Identificar els principis teòrics de la producció i el consum audiovisuals.

Continguts

1. Delimitació conceptual i perspectives teòriques. ¿Què és un sistema de mitjans. Tipologia i característiques. Sistemes mediàtics comparats.
2. Anàlisi d'actors que contribueixen a l'articulació dels sistemes de mitjans. El paper de l'Estat i dels reguladors independents. Grups de comunicació, associacions empresarials, organismes de mesura d'audiències i empreses de telecomunicacions amb negocis a l'àmbit audiovisual. La ciutadania i els drets de la comunicació.
3. Anàlisi de sectors mediàtics (premsa, ràdio i televisió) i la indústria audiovisual. Panorama i característiques de l'oferta. Nous serveis i nous mitjans. Transformació dels models de consum i de negoci.

Metodologia

Dos terços de la docència presencial es desenvoluparan amb el grup complet i un terç en seminaris amb grups reduïts. Les sessions amb tot el grup es portaran a terme fonamentalment a partir de classes magistrals centrades en els blocs temàtics apuntats a l'apartat "continguts". Als seminaris es realitzaran activitats d'aprofundiment en els temes ja tractats a partir de l'anàlisi pautat de recursos documentals (notícies, textos acadèmics o altres). En tots dos casos es posaran en comú i es discutiran qüestions d'actualitat, amb la participació activa de l'alumnat, per tal d'actualitzar el temari i identificar elements clau referents a l'evolució dels sistemes de mitjans.

El plantejament de l'assignatura serà sensible a incorporar la perspectiva de gènere en totes les vessants possibles, des del contingut a les dinàmiques de treball i participació de l'alumnat. En aquest darrer aspecte, emprarà metodologies igualitàries i no sexistes que facilitin la intervenció a l'aula tant dels alumnes com de les alumnes.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	34	1,36	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Seminaris: debats d'actualitat, exercicis i activitats de recerca	14	0,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9
Tipus: Autònomes			
Activitats de recerca	42	1,68	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Estudi autònom	42	1,68	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Avaluació

L'assignatura consta de les activitats d'avaluació següents:

1. Una prova de seguiment, que representa el 20% de la qualificació final. Per les seves característiques, aquesta prova no serà recuperable.
2. Un examen final amb preguntes relatives a tot el temari. Equivaldrà al 50% de la qualificació final. Per aprovar l'assignatura cal superar obligatòriament aquest examen. Si se suspèn l'examen, la nota final de l'assignatura serà la de l'examen final. Si no es fa l'examen, la qualificació final serà "no avaluable".
3. Diversos exercicis relatius a les qüestions tractades al seminari, que suposaran el 30% de la qualificació. Pel seu caràcter vinculat a l'actualitat, aquestes proves no seran recuperables.

L'alumnat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura si ha estat avaluat del conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura (examen final més prova de seguiment i/o seminari). Per poder-se presentar a la recuperació de l'assignatura s'ha d'haver obtingut la nota mitjana de 3,5.

En el supòsit que no se superi la recuperació de l'examen final, la qualificació definitiva de l'assignatura serà la que s'obtingui en aquest examen.

Les dates de les activitats d'avaluació i de recuperació seran anunciades el dia de presentació de l'assignatura. La informació també serà disponible al campus virtual.

Estudiants a partir de la segona matrícula

A partir de la segona matrícula l'alumnat pot optar a l'avaluació mitjançant una única prova de síntesi o examen final (amb opció a recuperació amb les mateixes condicions que en l'avaluació continuada), d'acord amb l'article 117.2 de la Normativa Acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona aplicable als estudis universitaris regulats de conformitat amb el Reial Decret 1393/2007, de 29 d'octubre, modificat pel Reial Decret 861/2010, d 2 de juliol. La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

S'entendrà que l'alumnat a partir de la segona matrícula que no comuniqui explícitament per correu electrònic i en el termini anunciat a principi de curs la seva opció d'avaluació va a l'examen final.

Plagi

L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi, suplantació d'identitat...) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació tindrà una qualificació de 0 en aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	50%	4	0,16	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Prova de seguiment	20%	2	0,08	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Seminari d'activitats pràctiques	30 %	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

- ALBORNOZ, Luis i GARCÍA LEIVA, Trinidad (eds.) (2017) *Diversidad e industria audiovisual. El desafío cultural del siglo XXI*, México: Fondo de Cultura Económica.
- ALMIRÓN, Núria (2010) *Journalism in crisis. Corporate Media and Financialization*, Cresskill, Nj: Hampton Press.
- BIRKINBINE, Benjamin; GÓMEZ, Rodrigo; i WASKO, Janet (2016) *Global media giants*, Londres; Nueva York: Routledge.
- BUSTAMANTE, Enrique (2013) *Historia de la radio y la televisión en España*, Barcelona. Gedisa.
- CIVIL I SERRA, Marta; CORBELLÀ CORDOMÍ, Joan M.; FERRÉ PAVIA, Carme; SABATÉ I SALAZAR, Joan (eds.) (2017) *Informe de la Comunicació a Catalunya 2015-2016*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, Col·lecció Lexicon Informes (y ediciones de años anteriores).
- CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (2018) *Estudi sobre la comunicació local a Catalunya*, Barcelona: Consell de l'Audiovisual de Catalunya.
- CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (2018) *Informe 2017. L'audiovisual a Catalunya*, Barcelona: Consell de l'Audiovisual de Catalunya (y ediciones de años anteriores).
- FERNÁNDEZ ALONSO, Isabel (Ed.) (2017) *Austeridad y clientelismo: Política audiovisual en España en el contexto mediterráneo y de la crisis financiera*, Barcelona: Gedisa.
- FLEW, Terry; IOSIFIDIS, Petros; i STEEMERS, Jeanette (eds.) (2016) *Global media and national policies. The return of the State*, Londres: Palgrave Macmillan.
- GARCÍA SANTAMARÍA, José Vicente (2016) *Los grupos multimedia españoles: Análisis y estrategias*, Barcelona: Editorial UOC.
- GIFREU, Josep (dir.) (1991) *Construir l'espai català de comunicació*, Barcelona: Centre d'Investigació de la Comunicació.
- GUIMERÀ i ORTS, Josep Àngel (2014) *Les polítiques de comunicació durant els governs de Jordi Pujol*, Barcelona: Proa.
- GUTIÉRREZ MONTES, Eladio (coord.) (2017) *Televisión abierta. Situación actual y tendencias de futuro de la TDT*, Madrid: Colegio Oficial de Ingenieros de Telecomunicaciones.
- HALLIN, Daniel i MANCINI, Paolo (2008) *Sistemas de medios comparados. Tres modelos de relación entre los medios de comunicación y la política*, Barcelona: Hacer
- HARDY, Jonathan (2008) *Western Media Systems*, Londres: Routledge
- JONES, Daniel E. (2005) Aproximación teórica a la Estructura de la Comunicación Social, en *Sphera Publica: Revista de Ciencias Sociales y de la Comunicación*, núm. 5, Murcia: Universidad Católica San Antonio, p. 19-39.
- LAMUERDA GRAVÁN, María (coord.) (2012) *El futuro de la televisión pública. La necesaria alianza con la ciudadanía*, Madrid: Editorial Popular.
- MIGUEL de BUSTOS, Juan Carlos y CASADO del RÍO, Miguel Ángel (coords.) (2012) *Televisión autonómicas. Evolución y crisis del modelo público de proximidad*, Barcelona, Gedisa.
- ZALLO, Ramón (2011) *Estructuras de la comunicación y la cultura. Políticas para la era digital*, Barcelona: Gedisa

- ZALLO, Ramón (2016) *Tendencias en comunicación. Cultura digital y poder*, Barcelona: Gedisa.

Butlletí d'informació sobre l'audiovisual de Catalunya (BIAC)

Comunicació 21 (<http://comunicacio21.cat>)

Durant el curs se suggeriran altres referències bibliogràfiques complementàries i altres fonts en línia per aprofundir en els continguts explicats i fer un seguiment de l'actualitat informativa del sector.